

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Код: 36-324-03 Дисциплина: Наказателно право - обща част

Ниво: 7. Магистър ECTS кредити: 7,0

Обучаващо звено: Катедра „Правни науки“

Анотация на учебната дисциплина

“Наказателно право - обща част” е основна наказателноправна наука. Тя има за предмет материалното наказателно право като отрасъл на действащото обективно право. Учебният курс включва основните принципи, понятия, категории и институти на съвременното наказателно право. Материята е диференцирана в три дяла: общи въпроси на наказателното право, в която се изучават проблемите за действие на наказателния закон по време и място, наказателноотговорни лица и субекти на престъпление и др.; учение за престъплението и учение за наказанието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението

Знания:	Студентите получават важни познания в областта на материалното наказателно право - основни категории и институти на Общата част на Наказателния кодекс, запознават се с трите основния дяла на науката за наказателното право. Изграждат се знания за базовите теоретични схващания по отношение на субекта, на престъплението и наказанието, както и съдебната практика по тези въпроси.
Умения:	Формират се умения за практическа работа по конкретни казуси - предимно квалифициране на деянията, които осъществяват престъпления. Изгражда се способността за боравене със специалния терминологичен апарат на наказателното право.
Отношения и нагласи:	Дисциплината е първата от наказателноправните науки, която студентите изучават. Тя има важно значение за формиране на тяхното отношение към едно от основните направления, в които може да бъде ориентирана бъдещата им професионална дейност - борбата с престъпността.

Методи за обучение и връзки с други дисциплини

Методи на обучение:	Обучението по дисциплината се провежда под формата на лекции и семинарни упражнения.
Предварителни изисквания:	Изучаването на Наказателно право - обща част предполага познания по Обща теория на правото, Конституционно право и Административно право и процес.
Осигурявани дисциплини:	Знанията, които се придобиват по дисциплината Наказателно право - обща част, представляват основа за изучаването на останалите наказателноправни науки: Наказателно право- особена част, Криминология, Криминалистика, Наказателно процесуално право, Наказателно-изпълнително право, Съдебна медицина, Международно наказателно право.

Проверка на знанията и уменията

Крайно оценяване:	тест и казус, съчетани с устно събеседване
Методи и форми на оценяване:	През семестъра студентите решават тестове и задания по теми от конспекта.

Критерии за оценяване:

“ОТЛИЧЕН”: Студентът показва всестрани и задълбочени знания, дава обосновани и точни отговори по въпросите, умело, логично и точно излага мислите си, притежава практически умения и навици по отчитане на кризисните ситуации. Висока степен на критично мислене. Притежава познания и способности при прилагане на наученото. Балансирано представя най-важните тезисни позиции. Успешно излага убедителни доказателства, както в полза, така и срещу изразеното мнение в случаите на анализ. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране на нормативни актове. Заключение част изразява ясно становище на студента по въпроса, при това с прецизна терминология и литературна езикова компетентност.

“МНОГО ДОБЪР”: Студентът има пълни и задълбочени познания, притежава практически умения, има логична и задълбочена мисъл, умело си служи с правната терминология. По голямата част от информацията е умело разгърната. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране на нормативни актове. Съществува леко нарушаване на баланса при представяне на основните аргументи. Заключение част изразява ясно становище на студента по въпроса, при това с прецизна терминология. Допускат се отделни езикови неточности.

“ДОБЪР”: Студентът има пълни знания, притежава практически умения, има задълбочена мисъл, умело си служи с правната терминология. Преобладава описанието вместо аналитичното мислене. Отговорът съдържа основна информация, но с леко нарушен баланс при представянето ѝ. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране. От заключение част се разбира становището на студента. Допускат се отделни езикови неточности.

“СРЕДЕН”: Студентът отговаря по същността на въпросите с известни затруднения, има недостатъчни практически умения и навици, не винаги излага точно мислите си. Доказателственият материал е представен по разбираем, но неправилно структуриран начин. Някои от аргументите са неправилно разбрани, но като цяло същността е ясна. Съществува опит за оформяне на заключение, но позицията на студента остава неясна. Съществуват пропуски и езикови неточности.

“СЛАБ”: Студентът няма необходимите знания, допуска принципи грешки, затруднява се в отговорите, не умее да обясни същността на въпроса. Недостатъчен обем от информация. В представянето на информацията липсва добра аргументация. Цитирането е неправилно. Наблюдават се груби грешки.

Компоненти и тяхната тежест в крайната оценка:

Крайната оценка се формира от текущ контрол (максимум 40 т.), тест и казус (30 т.), устен изпит (30 т.)

Учебни материали и ресурси за самоподготовка

Основна литература:

1. Ненов, И. Наказателно право на Република България, обща част, книга първа и книга втора, нова редакция, София 1992.
2. Гиргинов, А., Наказателно право на Република България, обща част, СОФИ – Р, 2009.
3. Стойнов, Ал. Наказателно право, обща част, С., 2019.
4. Груев, Л. Бланкетни наказателноправни норми, С.: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 1997
5. Груев, Л. Санкционната система по българското наказателно право, С.: Сиби, 1997
6. Груев, Л. Наказването за престъпление, С.: изд. на БАН "Проф. Марин Дринов", 2020
7. Марков, Р. и колектив. Наказателно право на Република България, обща част, С.: Сиела, 2022
8. Марков, Р. Принудата и новият чл. 16 а НК, С.: Сиби, 2017
9. Марков, Р. Стадият на приготвянето, С.: Сиела, 2017

10. Марков, Р. Поощрителните норми в наказателното право, С., 1997
11. Изключващи вината обстоятелства по българското наказателно право - теоретичен модел за усъвършенстване на законодателството, Сиела, С., 2019

Допълнителна литература:

1. Михайлов, Д. Длъжностното лице – особен субект на престъпление, С., Наука и изкуство, 1969.
2. Индивидуализация на наказателната отговорност, Правна мисъл, 1981, кн. 5; Евентуален умисъл и престъпна самонадеяност в Практиката на ВС на РБ, Съвременно право, 1991, кн. 2;
3. Постановления и тълкувателни решения на ВС на Република България - 1953-1990 г., изд. Къща "Везни".
4. Филчев, Н. Способ на извършване на престъплението, С., 1991 г.
5. Филчев, Н. Задържането на престъпник., Съвременно право, 1995, кн. 3
6. Хинова, Т. Освобождаване от наказателна отговорност по Българското наказателно право, БАН, 1992.
7. Ценков, Ц. Сборник постановления, тълкувателни решения на ВС на РБ по приложение на НК, т. I, обща част, С., "Софи-Р". Съдебна практика по наказателни дела, т. II- Особена част, "Софи-Р", 1993 г.
8. Гиргинов, А. Наказателноотговорни лица, Софи-Р, 2001.
9. http://blogs.unwe.bg/wp-content/uploads/flichev/8_Lektzii_po.pdf

Речник (ключови думи)

престъпление, субект, наказание, право, отговорност

Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици за редовна / задочна форма на обучение

№	Тема	Основни въпроси	Лекции	Сем. упр.	Пр. зан.	Извън аудит.	Осигуряване
1	Обща характеристика на българското наказателно право	Обща характеристика на наказателното право. Отграничаване от другите отрасли на правото Задачи на наказателноправната наука Историческо развитие на българското наказателно право. Наказателно право и наказателноправна наука.	4			10	
2	Видове и структура на наказателноправните норми. Действие на закона по време и място	Източници, видове, структура на нормите Тълкуване на НК. Функции и задачи на НК Действие на НК по време. Действие на НК по място.	4			10	
3	Наказателноотговорни лица	Субект на престъплението Малолетни и непълнолетни. Възпитателни мерки по ЗБППМН. Наказателноправен режим на наказателноотговорните непълнолетни. Вменяемост и невменяемост.	6	2		10	
4	Обща характеристика на престъплението. Престъплението като деяние	Елементи на престъплението. Обществена опасност. Характер и степен на обществената опасност. Обстоятелства, които влияят на степента на обществена опасност. Противоправност и наказуемост. Престъплението като деяние. Изпълнително деяние. Общественоопасни последици. Престъпен резултат. Видове престъпления с оглед наличието на съставомерни общественоопасни последици. Причинна връзка между общественоопасното деяние и общественоопасните последици.	6	2		10	
5	Обект на престъплението Предмет и средство на престъплението Състав на престъплението. Видове състави	Обект на престъплението. Предмет и средство на престъплението. Състав на престъплението. Видове признаци на състава. Видове състави.	3	2		10	
6	Обстоятелства, изключващи обществената опасност и противоправност на деянието	Малозначителност на деянието. Неизбежна отбрана. Крайна необходимост. Оправдан стопански риск. Увреждане на лице, извършило престъпление. Деяние на служител под прикритие.	4	4		10	
7	Вина	Понятие, форми на вината. Умисъл. Непредпазливост. Изключващи вината обстоятелства.	4	4		10	
8	Стадии на умишленото престъпление	Приготовление. Опит. Видове опит.	4	4		10	

		Довършено престъпление. Самоволен отказ.					
9	Съучастие	Същност, видове, наказуемост. Самоволен отказ.	4	2		10	
10	Форми на усложнена престъпна дейност	Продължавано, продължено, съставно, двуактно и многоактно престъпление	4	2		5	
11	Множество престъпления	Съвкупност. Видове. Рецидив. Видове.	5	2		5	
12	Учение за наказанието	Принципи и цели на наказанието. Видове наказания	4			5	
13	Определяне на наказанието	Принципи на определяне на наказанието. Принцип на законността. принцип на индивидуализацията. Определяне на наказанието по чл. 55 и чл. 58а НК.	2	2		5	
14	Освобождаване от наказателна отговорност и от изтърпяване на наложено наказание	Освобождаване от наказателна отговорност - чл. 61, чл. 78 а НК Условно осъждане и предсрочно освобождаване Помилване.	3	4		5	
15	Погасяване на наказателно преследване и на изпълнение на наложено наказание. Реабилитация	Давност Амнистия Реабилитация	3			5	
	Общо часове		60	30		120	

Разработил програмата: доц.д-р Юлиана Младенова Матеева

Учебната програма е приета от Съвета на катедра „Правни науки“ с протокол № 13/ 12.05.2023 г.

Учебната програма е утвърдена от Факултетния съвет на Юридически факултет с протокол № 11/ 8.06.2023 г. и заповед № 152/ 12.06.2023 г. на декана на факултета.